

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 28 март 2024 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Мариана Карагьозова-Финкова
Константин Пенчев
Филип Димитров
Таня Райковска
Надежда Джелепова
Атанас Семов

Красимир Влахов
Янаки Стоилов
Соня Янкулова
Борислав Белазелков
Десислава Атанасова

при участието на секретар-протоколиста Гургана Иванова разгледа в закрито заседание на 28. 03. 2024 г. конституционно дело № 11/2024 г., докладвано от съдия Красимир Влахов.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България във фазата на произнасяне по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 06.03.2024 г. по искане на Висшия адвокатски съвет за установяване на противоконституционност на чл. 19, чл. 20, чл. 21, чл. 22, чл. 23, чл. 24, ал. 1 и чл. 25 от Закона за медиацията (обн. ДВ, бр. 11 от 2023

г., в сила от 1.07.2024 г.) и на чл. 78а, чл. 140а, чл. 140б, чл. 267, ал. 3, чл. 314а, чл. 341а и чл. 374а от Гражданския процесуален кодекс (обн. ДВ, бр. 11 от 2023 г., в сила от 1.07.2024 г.).

В искането вносителят е изложил мотиви за противоречие на посочените законови разпоредби с чл. 56 (право на защита) и с чл. 117, ал. 1 (право на достъп до съд) от Конституцията, като се позовава и на принципите на свободен достъп до правосъдие и на ефективна съдебна защита, предвидени в чл. 6 и чл. 13 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и в чл. 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз. Поддържа, че противоконституционността на оспорената уредба „в голяма степен е предопределена от превратното транспониране от българския законодател на Директива 2008/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси“, тъй като чрез въвеждане на „задължителна медиационна процедура“ българският законодател съществено се е отклонил от идеята, заложена в директивата, според която „медиацията е структуриран процес, в който страните по спора правят доброволен опит да постигнат споразумение с помощта на медиатор“. Обърнато е внимание, че „директивата предоставя възможност на съда, без да го задължава, да предложи на страните по спора да използват способа на медиацията, но не и да ги задължи“.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Искането е направено от субект на инициатива съгласно чл. 150, ал. 5 от Конституцията. То е в обхвата на правомощието на Висшия адвокатски съвет да сезира Конституционния съд, тъй като е насочено към установяване на противоконституционност на законови разпоредби, за които се твърди, че

накърняват права на гражданите (определение от 9 септември 2021 г. по к.д. № 16/ 2021 г.)

Предмет на искането е установяване на противоконституционност на обнародвани законови разпоредби, което е правомощие на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията. По такъв предмет Конституционният съд не се е произнасял с решение или с определение за неговата недопустимост, поради което не е налице отрицателната процесуална предпоставка по чл. 21, ал. 6 ЗКС.

Искането е съобразено с изискуемите от чл. 17, ал. 1 и 2 ЗКС и чл. 18, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) форма и реквизити.

Конституционният съд приема, че при тези данни искането следва да бъде допуснато за разглеждането по същество.

На основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС Съдът приема, че с оглед предмета на направеното искане следва да бъдат конституирани като заинтересувани институции, които да представят становища по делото: Народното събрание, президентът, Министерският съвет, министърът на правосъдието, Върховният касационен съд, Висшият съдебен съвет и омбудсманът.

Съдът намира, че на основание чл. 20а, ал. 2 ПОДКС следва да бъдат поканени да предложат становища по предмета на делото следните неправителствени, съсловни, синдикални и други организации: Съюзът на юристите в България, Съюзът на съдиите в България, Българската съдийска асоциация, Българската асоциация на медиаторите, Професионалната асоциация на медиаторите в България, Националната асоциация на медиаторите, Българска асоциация за европейско право и фондация „Български адвокати за правата на човека“.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС следва да бъдат поканени да дадат писмено правно мнение по предмета на делото следните изтъкнати специалисти от науката и практиката: проф. д-р Анелия Мингова, проф. д-р Валентина Попова, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Мартин Белов, проф. д-р Огнян Стамболиев, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Силви Чернев, проф. д-р Снежана Начева, доц. д-р Иван Стойнев, доц. д-р Камелия Цолова, доц. д-р Наталия Киселова, доц. д-р Петър Бончовски, доц. д-р Станислав Костов, доц. д-р Таня Градинарова, доц. д-р Христо Христов, доц. д-р Юлия Захариева, д-р Ивайло Костов, д-р Мартин Бъбаров, д-р Силвия Спасова, Благовест Пунев и Ружа Иванова.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и чл. 19, ал. 1 ЗКС, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

Допуска за разглеждане по същество искането на Висшия адвокатски съвет за установяване на противоконституционност на чл. 19, чл. 20, чл. 21, чл. 22, чл. 23, чл. 24, ал. 1 и чл. 25 от Закона за медиацията (обн. ДВ, бр. 11 от 2023 г., в сила от 1.07.2024 г.) и на чл. 78а, чл. 140а, чл. 140б, чл. 267, ал. 3, чл. 314а, чл. 341а и чл. 374а от Гражданския процесуален кодекс (обн. ДВ, бр. 11 от 2023 г., в сила от 1.07.2024 г.)

Конституира като заинтересувани институции по делото: Народното събрание, президента, Министерския съвет, министъра на правосъдието, Върховния касационен съд, Висшия съдебен съвет и омбудсмана, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се предостави 30-дневен срок от уведомяването да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправля покана да предложат становище в същия срок до: Съюза на юристите в България, Съюза на съдиите в България, Българската съдийска асоциация, Българската асоциация на медиаторите, Професионалната асоциация на медиаторите в България, Националната асоциация на медиаторите, Българската асоциация за европейско право и фондация „Български адвокати за правата на човека“, на които да се изпратят преписи от искането и от определението.

Отправля покана да дадат писмено правно мнение до: проф. д-р Анелия Мингова, проф. д-р Валентина Попова, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Мартин Белов, проф. д-р Огнян Стамболиев, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Силви Чернев, проф. д-р Снежана Начева, доц. д-р Иван Стойнев, доц. д-р Камелия Цолова, доц. д-р Наталия Киселова, доц. д-р Петър Бончовски, доц. д-р Станислав Костов, доц. д-р Таня Градинарова, доц. д-р Христо Христов, доц. д-р Юлия Захаријева, д-р Ивайло Костов, д-р Мартин Бъбаров, д-р Силвия Спасова, Благовест Пунев и Ружа Иванова, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се дава 30-дневен срок да дадат писмено правно мнение по предмета на делото.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането, който в 30-дневен срок може да представи допълнителни съображения.

Председател: Павлина Панова